

specifikace: K řízení o žalobě o určení neplatnosti smlouvy o převodu obchodního podílu, jsou v prvním stupni příslušné krajské soudy.

§ 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.

Ncp 38/2021

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Šťastného ve věci

žalobkyně: **PROTEGO s. r. o.**, IČO 02890160
sídlem 338 08 Kařez 29
zastoupená advokátem JUDR. Mgr. Milanem Dočkalem
sídlem Plovární 478/1, 301 00 Plzeň

proti
žalovaným:

1.) P. H.
zastoupený advokátem JUDr. Josefem Pelechem, Ph. D.
sídlem Kardinála Berana 1157, 301 00 Plzeň

2.) O. P.
zastoupený opatrovníkem Mgr. Lukášem Hegnerem, advokátem
sídlem Jiráskovo náměstí 816/4, 326 00 Plzeň

o určení neplatnosti smlouvy o převodu obchodního podílu,

vedené u Okresního soudu Plzeň - sever pod sp. zn. 9 C 188/2019, o určení věcné příslušnosti,

takto:

I. K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.

II. Po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena k dalšímu řízení Krajskému soudu v Plzni.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou doručenou Okresnímu soudu Plzeň - sever (dále jen „předkládající soud“) dne 27. 8. 2019 domáhá určení neplatnosti smlouvy o převodu 100 % obchodního podílu na společnosti XY s. r. o., IČO XY (dále i jen „Společnost“), uzavřené mezi prvním žalovaným jako převodce a druhým žalovaným jako nabyvatelem. Naléhavý právní zájem spatřovala v tom, že převod podílu byl učiněn na osobu, která není schopna či ochotna se jako společník podílet na

řízení Společnosti, která neplní své závazky, a převod obchodního podílu byl účelovým jednáním vedeným ve snaze vyhnout se odpovědnosti za závazky Společnosti, které má i vůči žalobkyni.

2. Předkládající soud předložil věc Vrchnímu soudu v Praze jako soudu nadřízenému k rozhodnutí podle § 104a odst. 2 poslední věta zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), s tím, že má za to, že jde o spor, který spadá do věcné příslušnosti krajských soudů podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. O takový spor jde i v případě vztahu ze smlouvy, jíž se převádí podíl v obchodní korporaci (k tomu odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4825/2015 a sp. zn. 29 Odo 1572/2005).
3. Žalobkyně s názorem předkládajícího soudu nesouhlasila, neboť žalobkyně nikdy nebyla společníkem Společnosti a nemůže tak jít o spor mezi společníky navzájem spadající pod § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. Z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 2017, sp. zn. 29 Cdo 4825/2015, na nějž odkazuje předkládající soud, zejména plyne, že krajské soudy jsou věcně příslušné k projednání sporů mezi společníky (členy) obchodních korporací navzájem, jde-li o vztahy ze smluv, jimiž se převádí podíl v obchodní korporaci, přestože to již není v o. s. ř. po novele provedené zákonem č. 293/2013 Sb. explicitně uvedeno. Pokud Nejvyšší soud v odůvodnění svého rozhodnutí bez bližšího odůvodnění uvedl, že mezi spory mezi společníky spadají i řízení, v nichž se třetí osoba (která není společníkem) domáhá určení neplatnosti smlouvy o převodu podílu, odkázal přitom na rozhodnutí sp. zn. 29 Odo 1571/2005 či sp. zn. 29 Cdo 572/2015. Obě tato rozhodnutí se ale týkají skutkově odlišné situace, kdy žalující byla manželka společníka, přičemž obchodní podíl náležel do společného jmění manželů. Závěr Nejvyššího soudu nelze proto zobecnit tak, že by se měl vztahovat na jakékoli třetí osoby, které by se domáhaly určení neplatnosti smlouvy o převodu obchodního podílu.
4. První žalovaný s postupem předkládajícího soudu souhlasil.
5. Druhý žalovaný vyjádření k postupu předkládajícího soudu nepodal.
6. Řízení se koná u toho soudu, který je věcně příslušný. Pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení (§ 11 odst. 1 o. s. ř.). Věcnou příslušnost zkoumá soud kdykoli za řízení (§ 104a odst. 1 o. s. ř.).
7. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
8. Podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve věcech vyplývajících z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů, a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci.
9. Obchodní korporace jsou upraveny v zák. č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále i jen „ZOK“). Společnost s ručením omezeným je jako obchodní společnost obchodní korporací (§ 1 odst. 1, 2 ZOK).
10. Žalobkyně se jako věřitelka Společnosti domáhá žalobou (jejíž obsah vymezuje předmět sporu, který je určující pro stanovení věcné příslušnosti soudů ve sporném občanském soudním řízení - viz například usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2012, sp. zn. I. ÚS 3348/10) určení neplatnosti smlouvy o převodu 100 % obchodního podílu na Společnosti uzavřené mezi žalovanými.
11. Podstatné je právě to, že žalobkyně svůj žalobní nárok opírá o smlouvu o převodu podílu ve Společnosti. Standardní soudní praxe (například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 2017, č. j. 29 Cdo 4825/2015, které je příléhavé i pro projednávanou věc, je ustálena v názoru, že za spory mezi společníky navzájem, které vyplývají z účasti na obchodní společnosti, se podle § 9 odst. 2 písm. e) občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2014, považují též spory, jejichž základ „leží“ ve smlouvách o převodu podílu, a to bez ohledu na to, zda na obou

stranách smlouvy stojí stávající společníci, či zda je podíl převáděn ze stávajícího společníka na třetí osobu. Principem úpravy § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. (jakož i § 9 odst. 2 písm. f) o. s. ř.) je ponechat rozhodování v oblastech korporátního práva v prvním stupni krajským soudům, právě pro specifčnost korporátních vztahů. To ostatně vyplývá i z důvodové zprávy k zákonu č. 293/2013 Sb., kterým byl s účinností od 1. 1. 2014 novelizován občanský soudní řád i v úpravě věcné příslušnosti krajských soudů v § 9 odst. 2 písm. e), podle níž byla dosavadní úprava (do 31. 12. 2013) obsažená v § 9 odst. 3 písm. g) občanského soudního řádu (v němž bylo výslovně uvedeno, že jde i o vztahy ze smluv, jimiž se převádí podíl společníka) převzata, „pouze byla legislativně technicky sloučena s úpravou § 9 odst. 3 písm. c)“. Úprava věcné příslušnosti do 31. prosince 2013 obsažená v § 9 odst. 3 písm. c) a písm. g) občanského soudního řádu, se nadále (od 1. 1. 2014) nachází v § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., byť tento typ sporů již zákon speciálně nevypočítává.

12. Mezi tyto spory podle zmíněného usnesení Nejvyššího soudu výslovně spadají i řízení, v nichž se třetí osoba (která není společníkem) domáhá určení neplatnosti smlouvy o převodu podílu. Okolnost, že Nejvyšší soud odkazoval v této souvislosti ve zmíněném usnesení například na rozhodnutí sp. zn. 29 Odo 1571/2005, v němž byla onou žalující třetí osobou manželka společníka, neznamená, že by žalující třetí osobou nebyla míněna jakákoli třetí osoba. Není totiž žádného rozumného důvodu, aby mělo mít postavení žalujících třetích osob vliv na určení věcné příslušnosti soudu v občanském soudním řízení v případě žaloby na určení neplatnosti smlouvy o převodu obchodního podílu a aby měla být jen v závislosti na povaze třetí osoby určována věcná příslušnost soudu v těchto sporech odlišně.
13. Žalobkyní prezentované nesouhlasné stanovisko k nastolené otázce věcné příslušnosti soudu v projednávané věci proto nemůže obstát.
14. Lze proto uzavřít, že k projednání a rozhodnutí této věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.
15. Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený proto z těchto důvodů rozhodl podle § 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř., že k projednání a rozhodnutí této věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy, a zároveň podle § 104a odst. 6 o. s. ř. rozhodl o postoupení věci Krajskému soudu v Plzni jako soudu věcně příslušnému.
16. Usnesením o věcné příslušnosti jsou účastníci a soudy vázáni (§ 104a odst. 7 o. s. ř.).
17. Není ale vyloučeno, aby se soud, jemuž byla věc takto postoupena jako soudu věcně příslušnému, zabýval případně svou místní příslušností (§ 104a odst. 6 věta za středníkem o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 15. ledna 2021

JUDr. František Kučera
předseda senátu

